

MEER BIODIVERSITEIT

Het thema Biodiversiteit staat maatschappelijk hoog op de agenda, maar binnen de glastuinbouw was daar tot voor kort nog onvoldoende aandacht voor. Het Innovatiepact van Greenport West-Holland is daarom het project Functionele biodiversiteit gestart. Binnen dit project is een Community of Practice (CoP) actief, die meer biodiversiteit in de Greenport wil realiseren.

Tekst: Annemarie Gerbrandy

Fotografie: Daniëlle Jiskoot

Doel van de Community of Practice is om door samen te werken tot innovaties te komen die partijen individueel niet kunnen bereiken, legt Eveline Stilma uit, community-manager Biodiversiteit bij Greenport West-Holland. "Individuele ontwikkelingen krijgen daardoor meer draagvlak en impact. De ambitie van de CoP Functionele biodiversiteit is om in de Greenport tot meer biodiversiteit te komen, op een wijze dat iedere partij daar op zijn eigen manier baat bij heeft."

Biodiversiteit versnellen

De Community of Practice werd in 2020 opgericht, bestaande uit een kernteam en vier werkgroepen rond de thema's biodiversiteit in en rond de kas en biodiversiteit in de stad. Deelnemers aan deze werkgroepen zijn ondernemers, overheden en kennisinstellingen. De afgelopen jaren hebben ook andere initiatieven zich bij de CoP aangesloten. "Als je projecten deelt, kan er versnelling optreden", zegt Stilma. "De Greenport wil een vliegwiel aanzwengelen om biodiversiteit te stimuleren."

Biodiversiteit is een spannend, maar ook heel belangrijk onderwerp voor de glastuinbouw, aldus de community-manager. "De tuinder heeft geleerd dat buiten alles strak en veilig moet zijn, om insecten en plagen buiten de deur te houden. Echter, verschillende soorten planten trekken verschillende soorten insecten aan. Het maakt uit wat er staat. We weten uit literatuur, onderzoek en de akkerbouwpraktijk dat het mogelijk is om met kruiden natuurlijke vijanden aan te trekken. Zij houden de plagen buiten onder controle. Als er natuurlijke vijanden én plagen gedijen op het gewas, is er sprake van een ecologisch evenwicht. Als ik hierover met tuinders spreek, kijken ze mij geïnteresseerd aan. Het is een andere manier van denken."

Kansen en risico's

Greenport West-Holland faciliteert in de biodiversiteits-

ambitie het samenwerken van diverse andere organisaties die zich verbonden hebben in de CoP Biodiversiteit, zoals Glastuinbouw Nederland, telers, toeleveranciers, gemeenten, Wageningen University & Research (WUR) en provincie Zuid-Holland. Vanuit Glastuinbouw Nederland zijn in het Oostland de kansen en risico's van biodiversiteit in kaart gebracht en is gesproken met overheden. Aan de hand hiervan is een ontwerp biodiversiteit opgesteld, dat dit voorjaar bij vier teeltbedrijven is aangelegd. Onderzoekers hebben de beplanting specifiek uitgezocht om zoveel mogelijk natuurlijke vijanden aan te trekken. De WUR gaat twee jaar lang monitoren op insecten in de beplanting.

Doel van het project van samenwerkende organisaties is om biodiversiteit in glastuinbouwgebieden te vergroten, zodat de plaagdruk in de kassen afneemt of door de beplanting in ieder geval gelijk blijft, zegt Eveline Stilma. "Dat doen we niet alleen door kruidenranden aan te leggen, maar ook door het planten van bomen en struiken en het creëren van overwinteringsmogelijkheden. We willen een ecosysteem realiseren voor voedsel, vocht, veiligheid en voortplanting. Dat betekent ook dat er houtblokken, insectenhôtels en vogelkasten zijn aangelegd/opgehangen."

Project uitrollen en kennis delen

Volgens Stilma is het project het eerste half jaar naar wens verlopen; er zijn geen plagen uit de hand gelopen, zegt zij. "De telers hebben in ieder geval niet de noodklok geluid. We willen de pilot nu over meerdere bedrijven uitrollen en de opgedane kennis delen. Het project is bottom-up georganiseerd, ontworpen vanuit de literatuur en wordt na de aanleg wetenschappelijk gemonitord in de praktijk. We moeten leren door aan de slag te gaan en ervaring op te doen over wat wel en niet kan."

BINNEN EN BUITEN DE KAS

Teeltmanager Willem van Bommel van succulentenspecialist OVATA in Bleiswijk is enthousiast over het Biodiversiteitsproject Oostland. „We zijn door Greenport West-Holland benaderd of we aan de pilot wilden meedoen. Vanuit het oogpunt van weerbaar telen waren we al bezig met biodiversiteit in de kas, dit is een mooi project om er buiten naast te doen.“ Een interessant gegeven is dat de pilot wetenschappelijk wordt benaderd, vindt Van Bommel. Er wordt gekeken welke soorten en rassen beplanting de biodiversiteit vergroten, zegt hij. Daarnaast zijn op de 250 m2 oppervlakte biodiversiteit een insectenhôtel, een leemhoop en houtblokken met gaten erin aangebracht. De insecten gebruiken de leem om hun nest-

jes in het insectenhôtel en de houtblokken te bouwen. Van Bommel vertelt dat uit tellingen is gebleken dat bij OVATA de gaasvlieg is gesignaleerd. Dat is interessant, zegt hij, want gaasvliegen vangen allerlei soorten tripsen weg. "Daarnaast hebben we in de slootkant kruiden uit de kas ingezaaid. Op die manier wordt de bodem gevoed door gewasresten uit de kas. Van de kruiden maken we tevens een soort thee, dat in het watersysteem wordt gebracht in het kader van weerbaar telen." Van Bommel vindt het Biodiversiteitsproject een mooie vervolgstap op het weerbaar telen op het bedrijf. "Als je de biodiversiteit buiten óók voor elkaar hebt, vormt het samen met de biodiversiteit in de kas een mooi geheel."